

Stuttgart ennen talvea

Maailma loppuu, mutta elämä jatkuu. Franz, joka yrittää kovasti olla katsomatta minuun, köröttelee moottoritietä kuorma-autonromullaan ja puhuu taukoamatta kaikesta ja ei-mistään täyttääkseen hiljaisuuden, joka jatkuvasti yrittää laskeutua ohjaamoon. Minä kuuntelen puolella korvalla ja katselen sateen läpi horisontissa siintäviä entisiä viinipeltoja joille on kauan sitten istutettu vehnää ja perunoita, valtavia tehtaita, jotka varikset ja rotat ovat vallanneet ja pieniä kyliä ja kaupunkeja, joissa kai asuu ihmisiä kuten ennenkin. Olen viimeisilläni raskaana, mikä ei tee oloani ainakaan mukavammaksi ja vaikka tie on täällä paljon paremmassa kunnossa kuin idässä, jokaisen kuopan kohdalla vauva jysäyttää vasten virtsarakkoani.

“Pysäytä, pysäytä!”

“Joko taas?” Franz kysyy ja miten hän onnistuukin kuulostamaan yhtäaikaan sekä ärtyneeltä että huolestuneelta. Hän ohjaa silti tottelevaisesti tien sivuun ja minä kömmin ulos ja kyykistyn pientareelle kun autoa parempaakaan näkösuojaa ei ole. Hyytävä tiikusade kastelee hetkessä kasvoni ja hiukseni läpimäräksi ja tärisen kylmästä kun vihdoinkin pääsen takaisin sisälle.

“Ei uskoisi, että tulet Siperiasta”, Franz sanoo ja käynnistää auton. Se köhättää pari kertaa ja moottori kurnuttaa vaimeasti kunnes sammahtaa kokonaan.

“Voi ei!” Franz läimäyttää kojelautaa kämmenellään, mikä ei tietenkään auta mitään.

“Toivottavasti se ei ole jakohihna. Odota siinä”, hän sanoo, astuu vuorostaan sateeseen ja katoaa konepellin taakse.

Voin jo nyt sanoa, että siitä ei ole mitään hyötyä. Franz on insinööri, mutta luoja tietää, että autoista hän ei ymmärrä mitään. Olen viettänyt useamman kuin yhden iltapäivän tienlaidassa hänen kanssaan hinausautoa odotellen, tosin yleensä tämänhetkistä mukavammassa olosuhteissa. Raskas sotilasajoneuvo jyristää ohitsemme ja hetken kuluttua linja-auto. Kumpikaan ei pysähdy auttamaan. Siinä vaiheessa kun polkupyöräilijä kitkuttaa ohi, totean että tällä menolla olemme tässä loppupäivän ja painan käteni kojelaudalle.

“Kerro nyt sitten mikä sinua vaivaa”, mutisen eikä auto tietenkään osaa vastata, mutta ei sen tarvitsekaan. Tunnen mitä sen sisällä on, aivan kuin olisin itse katsomassa. Sytytystulpat ovat entiset, joten korjaan ne ja säädän samalla hiukan polttoaineen syöttöä ja jarruja, jotka olisivat pettäneet seuraavaksi. En uskalla tehdä enempää, ettei seuraava pätevä mekaanikko ala ihmetellä miten auto on kuin tehtaalta tullut.

Hetken kuluttua Franz kapuaa litimärkänä sisään ja kokeilee käynnistää uudelleen. Moottori hurahtaa käyntiin kuin kissanpoika. Franz katsoo minua pitkään, mutta ei sano mitään ja matka

jatkuu hiljaisuudessa. Olemme vielä puolen tunnin ajomatkan päässä Stuttgartista. Silitän vatsaani ja saan vastaukseksi vaimean potkaisun. Olen matkalla kotiin.

Sanan jossain merkityksessä ainakin.

En muistele nuoruuttani lämmöllä, sillä yleensä minulla ei ollut lämmin. Työ oli tiukassa ja uskaliaimmat keksivät muita keinoja leivän hankkimiseen. Jälkeenpäin ajateltuna minun olisi pitänyt tajuta, että helppoa rahaa ei olekaan, mutta impaktialueilta löytyi kaikkea mielenkiintoista, joka meni kuin häkä mustassa pörssissä. Meitä oli muutaman hengen porukka, joka kiersi alueelta toiselle, nukkui raunioissa ja vei löydökset lähimpään kaupunkiin myytäväksi. Kyllä sillä elantonsa tienasi, vaikei se mukavaa työtä ollut. Ruumiita löytyi silloin tällöin ja romahtaneiden kylien ja kaupunkien katseleminen kävi pidemmän päälle ankeaksi. Jotkut varoittelivat säteilystä, mutta ei siellä mitään ollut, pelkkiä raunioita ja laonnutta metsää kilometrikaupalla.

Sotilaita sai tietysti välttellä, mutta niistä selvittiin rahalla ja joskus saaliin menetyksellä. Mutta sitten me löysimme jotain mitä emme ilmeisesti olisi saaneet löytää ja yritimme kaupitella sitä väärälle henkilölle ja ennen kuin tajusin, elämäni ei ollut enää entisellään. Löysin itseni ensin sellistä, sitten sotilasautosta ja lopulta Saksasta virallisen näköisestä aulasta vieressäni kaksi yrmeää sotilasta ja takanani kolme päivää matkustamista.

Minulla oli nälkä ja minä haisin, mutta kaipa olin kokenut huonompiakin päiviä.

Loputtomalta tuntuvan odotuksen jälkeen paikalle saapui lyhyt nainen, jolla oli pitkät harmahtavat hiukset ja vakaa katse terässankaisten silmälasien takana. Sotilaat ryhdistäytyivät välittömästi asentoon ja nainen viittasi minut mukaansa. Seurasin häntä käytävään, jonka varrella oli riveittäin toimistoja. Tehokkaan näköisiä ihmisiä kiiruhti edestakaisin ja avoimista ovista näkyi tietokoneita ja paperipinoja. Kaikkialla oli siistiä ja valoisa.

“Onko sinulla nälkä?” nainen kysyi englanniksi.

“Hiukan”, vastasin saksaksi. Nainen kohotti kulmakarvaansa, mutta pysähtyi erään huoneen ovelle sanomaan jotain sisällä olevalle henkilölle. Sitten hän avasi käytävän perällä olevan oven ja astuin sisään suureen toimistohuoneeseen.

Sisällä oli huoneen koosta huolimatta ahdasta. Peräseinän täytti kirjoituspöytä, jolla oli tietokone ja kasoittain mappeja ja papereita. Toisella seinustalla oli täyteen ahdettuja kirjahyllyjä ja toisella arkistokaappeja sekä ilmoitustaulu ja maailmankartta, johon oli punaisella tussilla merkitty pisteitä. Lattialla oli laatikoita ja lisää mappipinoja, mutta kirjoituspöydän edessä oli kaksi mukavan näköistä tuolia. Istuin niistä toiseen. Katosta roikkui amppele ja monitoriin oli lätkäisty keltaisia post-it -lappuja.

En ollut nähnyt post-it -lappuja vuosiin.

“Nimeni on Emilie Busch”, nainen sanoi ja istui pöydän taakse. Nimi ei merkinnyt minulle mitään, mutta tapa jolla hän sen sanoi, sai minusta tuntumaan, että sen pitäisi merkitä.

Busch selasi pöydällä olevaa paperinippua. “Sinä olet Helena Zvacsky, 23 vuotta, syntyjäsi slovakki mutta viime vuodet olet kierrellyt eri puolilla Itä-Eurooppaa ja Venäjää ryöstellen impaktialueita. Näinhän sinä kerroit kuulustelussa.”

Nyökkäsin, mutten sanonut mitään.

“Huomaa, etten millään tavoin tuomitse elinkeinoasi”, Busch sanoi ja katsoi minua silmälasiansa yli. “Näinä aikoina jokainen meistä kaapii elantonsa sieltä mistä pystyy ja sinusta ja sinun kaltaisistasi on meille paljon hyötyä. Nyt, jos allekirjoittaisit tämän.” Busch ojensi minulle virallisen näköisen paperin. “Se on todistus korvauksesta joka löydöstäsi maksetaan. Huomaat, että summa on varsin avokätinen ja jopa parempi kuin mitä vapailta markkinoilta olisit saanut. Se jaetaan luonnollisesti tasan ystäväsi kesken. Haluatko summan käteisellä vai onko sinulla pankkitili jossain?”

“Käteisellä”, sanoin nopeasti. Allekirjoitin paperin ja ojensin sen takaisin Buschille.

“Hyvä. Nyt se varsinainen asia, minkä takia olet täällä. Kerro unistasi.”

“Unistani?” En osannut todellakaan odottaa kysymystä ja se varmasti näkyi kasvoiltani. Enkä ainakaan halunnut keskustella asiasta. “Ei minun unissani ole mitään ihmeellistä.”

“Etkö? Ystäväsi kertoivat muuta. Et siis uneksi esimerkiksi lentämisestä tai siitä miten putoat lumen keskelle.”

Lentämisestä ja putoamisesta. Vapaudesta, riemusta ja sitten yksinäisyydestä, pohjattomasta surusta, aivan kuin minusta olisi leikattu osa pois. Yritin pudistaa päätäni, mutta päädyinkin kohauttamaan harteitani ja se taisi olla riittävä vastaus Buschille. Hän poimi paperien joukosta valokuvan ja näytti sitä minulle. Se oli se esine, jonka olimme löytäneet impaktialueelta. Se muistutti hiukan pitkulaista pölykapselia, mutta minulla ei ollut hajuakaan mikä se todellisuudessa oli.

“Miten onnistuit löytämään tämän?” Busch kysyi. “Se olit kuulemma sinä, joka sen löysit, melkein kävelit sen luo.”

“Sattuma?” yritin.

“Miten kauan olet nähnyt unia?” Miten kauan? Siitä lähtien kun maailma loppui. Siitä lähtien kun heräsin maanjäristykseen ja näin savupatsaat taivaanrannassa.

“Alusta asti”, sanoin. “Missä muut ovat? Mitä minusta oikein halutaan?”

“Ystäväsi ovat edelleen Minskissä tai ainakin olivat silloin kun heidät vapautettiin. Sinun ei tarvitse olla heistä huolissasi; he eivät ainakaan meidän taholtamme ole minkäänlaisissa

vaikeuksissa. Sinä taas, oletko koskaan miettinyt mitä unesi merkitsevät?”

Kohautin hartioitani, mutta suoristin samalla vaistomaisesti selkäni. Busch käänsi monitorinsa minuun päin. Se oli nettikirjoitus. Joku kertoi keskustelupalstalla oudoista toistuvista unistaan.

“Etkö tämä olekin sinä?”

“Miten...?”

“Olet jo usean vuoden ajan osallistunut enemmän tai vähemmän aktiivisesti keskusteluun Dreamweaver -sivustolla muiden unennäkijöiden kanssa. Ilmeisesti aina, kun olet löytänyt paikan, jossa on toimiva internet-yhteys. Minun ei tarvitse kertoa sinulle, että ihmiset ympäri maailmaa näkevät näitä unia eikä minun tarvitse kertoa sitäkään, että ne ovat yllättävän yleisiä, mutta en tiedä oletko huomannut miten voimakkaita, miten yksityiskohtaisia unesi ovat muihin verrattuna.”

“Minä en...”

“Helena”, Busch sanoi ja katsoi suoraan minuun. “Jos haluat, voit lähteä saman tien. Järjestän sinulle kuljetuksen takaisin Valko-Venäjälle tai mihin sitten haluatkin. Saat rahasi ja olet vapaa jatkamaan elämääsi kuten tähänkin asti. Tai sitten voit kuunnella ehdotuksen, joka minulla sinulle on, ja saat työn ja katon pääsi päälle ja pääset käyttämään kykyjäsi aivan uudella tavalla.”

Ei se ollut edes valinta. Totta kai sanoin kyllä.

“Hyvä”, Busch sanoi ja nojasi taaksepäin tuolissaan. “Oletko koskaan kuullut rekonstruktioprojektista?”

“Jälleenrakennuksesta?”

Buschin hymy ei ylettynyt lähellekään silmiä. “Tavallaan.”

Franz sukuloi kaupungin halki tottuneesti polkupyöriä väistellen ja on kuin ympärilläni olisi kolme eri maailmaa. On vanha historiallinen kaupunki: palatsit, kirkot ja museot jotka selvisivät toisen maailmansodan pommituksista ja selviävät tästäkin, vaikka ne nyt rapistuvatkin hoidon puutteessa. On moderni suurkaupunki jota en koskaan ehtinyt kokea ja sitten on nykymaailma, joka peittää molemmat alleen. Patsaat seisovat keskellä kasvimaiksi raivattuja puistoja, lapset juoksentelevat pitkin katuja, joilla kulkee autoja vain harvakseltaan, on rapistuneita julkisivuja, laudoitettuja ikkunoita, sotilaita kadunkulmissa, kauppiaita jalkakäytävillä ja polkupyöriä, polkupyöriä joka paikassa.

Ja silti jotain on muuttunut sen viiden vuoden aikana jonka olen ollut poissa. Siellä täällä näkyy rakennustelineitä, muutama urhoollinen kebab-kioski on avannut ovensa ja katulamput palavat. Ihmiset hymyilevät ja nauravat keskenään, lapset pelaavat jalkapalloa puistossa.

“Metro aiotaan avata ensi vuonna”, Franz sanoo.

“Ihanko totta?”

“Asiat ovat olleet paremmin viime aikoina. Töitä on enemmän ja viime viikolla ei ollut edes yhtään sähkökatkoa.”

Tihkusade muuttuu rännäksi. Talvi on tulossa vaikka on vasta lokakuu. Ennen näin etelässä satoi lunta vain harvoin, nykyään joka talvi paksut nietokset peittävät katuja ja silloin ruoka ja sähkö ovat tiukassa.

Nuokun ikkunaan vasten ja taidan jossain vaiheessa torkahtaa. Uneksin edelleen lentämisestä, mutta nykyään en putoa vaan nousen, ylemmäs ja ylemmäs.

Herään siihen, että Franz tönnii minua.

“Tiesulku.”

Minulla on vaistomainen kammo tiesulkuja kohtaan. Ne eivät koskaan tarkoita hyvää. Joko edessä on tapahtunut jotain, alue on yhtäkkiä julistettu turvattomaksi tai joku kerää lahjuksia, mutta ennen kaikkea ensimmäinen ajatukseni on aina että jostain syystä ne etsivät juuri *minua*. Vaikka täällä olen niin korkealla ravintoketjussa ettei tavallisista sotilaista ole huolta, painaudun vaistomaisesti syvemmälle istuimellani.

Koko tie on tukossa. Sotilas koputtaa ikkunaan ja käskää meitä nousemaan ulos autosta. Hän on vasta poika, tuskin kahtakymmentäkään, ja näyttää surkealta ja kylmettyneeltä kypärässään ja panssariliivissään. Kömmän Franzin perässä ulos ja aivan kuten Franzkin näytän ERDA:n henkilökorttini. Omani on periaatteessa vanhentunut, mutta menee läpi ja sotilas vetää melkein kätensä lippaan. Niin paljon painoarvoa kummallakaan meistä ei kuitenkaan ole, että hän suostuisi kertomaan mistä on kysymys.

“Menen ottamaan selvää mitä on tekeillä”, Franz sanoo kun sotilas siirtyy koputtamaan seuraavan auton ikkunaan.

Edessä on kymmenkunta autoa ja taakse kertyy koko ajan lisää. Lisäksi kyllästyneen näköisiä pyöräilijöitä ja jalankulkijoita seisoskelee tienlaidalla. Katselen kuinka Franz kävelee sululle ja puhuu kersantin kanssa. Hän näyttää aivan samalta kuin ennenkin; samat tummat hiukset sotkussa villamyssyn alla, sama hiukan vino hymy, samat silmälasit jotka edelleen meinaavat valua alas nenältä. Voisin mennä hänen luokseen, kietoa käteni hänen ympärilleen ja kaikki olisi niin kuin ennen. Hän kääntyisi minuun päin, sanoisi jotain huvittavaa ja me nauraisimme yhdessä. Voisin...

“Helena? Helena Zavat... Zavacsky?”

Säpsähdän enkä heti edes tajua että joku kutsuu minua. Keski-ikäinen nainen kamelinkarvatakissa kiiruhtaa minua kohti tasapainoillen liukkaalla pientareella teräväkärkisillä saapikkaillaan.

“Se olette todellakin te. Tämä on uskomatonta.”

“Tuota...” , mutisen. En ole koskaan nähnytkaan häntä.

“Minun piti itse tulla katsomaan. Mieheni sanoi, ettei pidä häiritä”, nainen osoittaa BMW:tä jonon perällä ja sen vieressä seisovaa miestä ja pikkutyttöä. “Mutta minä sanoin, Jürgen, tällaista tilaisuutta ei tule toiste. Olen kuullut teistä niin paljon.” Nainen puristaa kättäni ja kumartuu puoleeni. “Te muutitte elämäni. Meillä on taas toivoa, mieheni on saanut töitä ja tyttäreni oudot unet ovat loppuneet.”

“Minä... mitä?”

“Minulla olisi pieni pyyntö”, nainen sanoo ja kaivaa takkinsa taskusta miesten rannekellon. Se ei ole aivan halpaa merkkiä. “Tämä on mieheni ja se on alkanut jätättää pahasti.”

Nainen painaa kellon käteeni, mutta työnnän sen hänelle välittömästi takaisin ja tuijotan hetken suu auki ennen kuin minulle valkenee mitä hän haluaa.

“Ei missään tapauksessa”, sanon tiukasti.

“Olkaa niin kiltti, tuollaisia ei saa enää mistään.”

“Ei!”

“Voin maksaa”, nainen sanoo ja alkaa kaivella taskujaan. Ympärillä ihmiset ovat alkaneet uteliaina katsella sananvaihtoaamme.

“Olkoon”, puuskahdan, ja nappaan kellon naisen kädestä. Siitä ei ole kuin patterit lopussa ja se on hetkessä korjattu. Naisen naama loistaa ja hän kiittelee minua ylitsevuotavasti. Sitten hän huomaan vatsani.

“Oi!” hän huudahtaa. “Milloin pienokainen syntyy?”

Onneksi juuri silloin Franz palaa. Minä sanon tiukasti hyvästit ja nainen lähtee sipsuttamaan takaisin autolleen.

“Mitä ihmettä tuo oli?” Franz kysyy.

“Ei hajuakaan”, minä sanon ja se on totta. Olen niin hämmentynyt etten edes muista kysyä mistä tiesulussa oli kysymys.

Tyhjä lentokenttä oli aavemainen paikka. Emme edes yrittäneet sisälle terminaaliin; yksikään kaupallinen lentoyhtiö ei ollut toiminut enää aikoihin ja kodittomat olivat vallanneet sen itselleen vuosia sitten. Luonto puolestaan oli vallannut kiitoradan. Rikkaruohot tunkivat itseään asfaltin läpi ja puut ja pensaat olivat jo ehtineet levittäytyä sen reunoille paksuiksi ryteiköksi.

“Se on myöhässä”, Franz sanoi ja vilkuili kelloaan. Minä vedin takkiani tiukemmalle. Yleensä Stuttgart on kesäisin kuin kattila, mutta tämä kesä oli vain kylmä ja sateinen.

Emme olleet ainoita odottajia. Huoltopalvelun kuorma-autoja seisoivat rivissä kiitotien laidalla, sillä koneita ei lennätetty tyhjänä, oli paikka lasti miten tärkeä hyvänsä.

Samassa alkoi kuulua jyrinää ja vanha armeijan Hercules ilmestyi näkyviin. Painoin kädet korvilleni kun se laskeutui hiukan pompahdellen ja rullasi parinsadan metrin päähän meistä. Kuorma-autorivistö lähti saman tien liikkeelle. Minä ja Franz nousimme myös autoon, mutta jäimme tarkoituksella kauemmaksi. Muu lasti purettiin ensin.

En ole koskaan ollut lentokoneen kyydissä ja katselin lumoutuneena kuinka valtavan kuljetuskoneen potkurit hiljalleen pysähtyivät. Miten se edes pääsi tuollaisen massan kanssa lentoon?

“Halusin lapsena lentäjäksi”, sanoin.

“Oikeasti?” Franz kysyi

Nyökkäsin. “Tai oikeastaan halusin astronautiksi. Vanhemmillani oli ikivanha kirja Neuvostoliiton avaruusohjelmasta, jonka luin puhki ennen kuin olin edes kymmentä. Mutta lentäminenkin olisi hienoa.”

“Minä pelkään lentämistä”, Franz tunnusti. “Kävimme Kreikassa kun olin pieni ja voin pahoin suurimman osan matkasta.”

“Mutta eikö se olisi hienoa? Vapaana pilvien keskellä, korkealla maanpinnan yläpuolella kuin linnut.”

Samassa lastiruuman luukut aukesivat ja minä ja Franz laskeuduimme autosta samalla kun lastia alettiin purkaa. Laatikoida siirtyi kuorma-autoihin kiitettävällä tehokkuudella kun huoltopalvelun miehet työskentelivät. Elintarvikkeita, lääkkeitä, sairaalateknologiaa, mitä niissä nyt sitten olikaan.

Sitten koneesta astui ulos nuorehko mieshenkilö vihreässä maihinnousutakissa ja lähti kävelemään meitä kohti. Mies oli pitkä ja hoikka ja hänellä oli lyhyeksi kynityt mustat hiukset. Hänen olemuksessaan oli maailmaa nähnyttä itsevarmuutta ja hänen katseensa oli melkein yhtä tiukka kuin kädenpuristuksensakin.

“Henri Dupont”, mies esitteli itsensä. “ERDA France.”

“Franz Busch. Tämä on Helena Zavačsky. Millaista Algeriassa oli?”

“Kuumaa. Kuivaa. Masentavaa. Franz Busch vai? Emilie Buschin poika?” Kun Franz nyökkäsi, Dupont jatkoi: “Odotan mielenkiinnolla äitisi tapaamista, hänellä on melkoinen maine.” Sitten hän kääntyi minuun päin. “Helena Zavačsky? Emme ole tavanneet, mutta olen kuullut kaiken unistasi. Vaikuttavaa työtä.”

Se saattoi kuulostaa kohteliaisuudelta, mutta minusta tuntui kuin Dupont olisi katsonut suoraan lävitsemi. Saattaa olla jälkiviisautta, mutta hänessä oli jo silloin jotain joka sai karvani

pystyyn. Ehkä se oli tapa, jolla hän katsoi minua tai tapa, jolla hän katsoi Franzia – eikä se todellakaan ollut sama tapa – mutta jokin hänessä sai minut epäluuloiseksi.

Dupont viittasi meidät mukaansa ja seurasimme häntä lastiruuman uumeniin. Ruuma oli jo melkein tyhjä ja Dupont käveli suoraan peränurkkaan, jossa oli pressun peittämä suuri laatikko. Se ei painanut paljon mitään, mutta oli niin suuri, että meidät kaikki kolme tarvittiin kantamaan sitä. Se oli myös niin pitkä ettei se meinannut mahtua Franzin auton lavalle ja Dupont ja Franz saivat väsäta kuormaliinoista melkoisen virityksen, että se pysyi paikallaan.

“Tarvitsetko kyydin kaupunkiin?” Franz kysyi lopuksi.

“Mielelläni, kiitos”, Dupont sanoi ja se, se oli se hetki jolloin minun olisi pitänyt ilmoittaa että olen hirvittävän pahoillani mutta ei onnistu, napata Franz kainalooni, hurauttaa pois ja antaa Henri Dupontin palata sinne mistä tulikin.

“Perillä ollaan”, Franz sanoo ja pysähtyy näyttääkseen kulkulupansa vartijalle. Minä havahdun puolitokkurasta johon olen taas vajonnut.

Patchin kasarmi Stuttgartin lounaispuolella oli aikoinaan NATOn tukikohta ja amerikkalaisjoukkojen päämaja Euroopassa. Se oli oikea kylä kauppoineen, kouluineen ja urheilukenttineen. Nyt sitä hallitsee ERDA, European Reconstruction and Development Agency, joka nimensä mukaisesti pyrkii globaaliin jälleenrakennukseen, mutta se on myös rekonstruktioprojektin julkisivu.

Ajan hammas on alkanut pahasti purra rakennuksiin, mutta se ei se silti selitä valtavaa veden täyttämää kraateria Pennsylvania Strassen alkupäässä.

“Mitä ihmettä?”

“Jaa tuo, pieni takapakki projektissa”, Franz sanoo. “Siitä on jo pari vuotta. Sitä ei viitsitty täyttää heti ja nykyään se on vähän kuin maamerkki. Siinä on sitä paitsi mukava uida kesäisin.”

“Mitä tapahtui?” tivaan.

Franz ei katso minuun. “Projekt... se ei ehkä toimi aivan niin kuin pitäisi.”

“Minulle ei ole kerrottu mitään.”

“Olet ollut Siperiassa.”

Ja sitten olemme oikeasti perillä. Franz kurvaa suuren hallintorakennuksen eteen. Hän auttaa minut ulos autosta ja kerää tavarani. Nostan repun selkääni ja kun en keksi muuta sanottavaa kuin latteuksia, käännyn lähteäkseni.

“Helena, odota!” Franz huudahtaa. Hän on hetken hiljaa ja jatkaa sitten: “Olen pahoillani etteivät asiat menneet niin kuin piti.”

“Ei se mitään”, minä sanon koska niin kai tällaisessa tilanteessa kuuluu sanoa. Franz kumartuu halaamaan minua niin tiukasti kuin vatsani sallii, mikä yllättää minua, mutta halaan takaisin. Hän tuntuu aivan samalta kuin ennenkin.

“Kerro Emilille terveisiä”, sanon kun hän irrottaa ottensa. “Yritän tulla tapaamaan häntä heti kun mahdollista.”

“Minä kerron”, Franz sanoo ja heilauttaa kättään ja katseeni etsiytyy vasten tahtoani sormukseen hänen oikeassa nimettömässään. Sitten hän ajaa pois ja ystävällinen sotilaspoika ilmestyy kantamaan tavarani ja ohjaamaan minut sisälle ja pian istun siinä samassa aulassa josta kaikki alkoi ja tajuan kulkeneeni täyden ympyrän.

Olen ollut poissa viisi vuotta ja nyt tässä kliinisen asiallisessa rakennuksessa, keskellä tärkättyjä sotilaita ja vahattuja latioita (sillä joistain asioista ei tingitä olivat olosuhteet mitkä hyvänsä) tunnen olevani eksyksissä. Siperiassa oli ehkä kylmää ja pimeää eikä mikään koskaan toiminut, mutta olin siellä enemmän kotonani kuin täällä keskellä tehokkaita ja aina neutraalin sivistyneitä ihmisiä, jotka eivät päästä edes pientä maailmanloppua sotkemaan kuvioitaan.

Sinusta ei koskaan tule saksalaista, äitini olisi sanonut, joten miksi edes yrität? Silitän vatsaani. Siinä vastausta tarpeeksi.

Äitini syntyi Neuvostoliitossa ja hänellä oli tapana naljailia naapureilleen, jotka tuskailivat kun vesi oli poikki tai kaupassa ei ollut ruokaa, miten se oli hänen mielestään vain kotoisaa. Hänelle ei ollut mitään uutta siinäkään, että armeija otti hoitaakseen hallinnon ja järjestyksenpidon. Kunhan asiat hoituvat, hän sanoi, kun kylällä puhuttiin miten ryösteleviin jengeihin puututtiin kovalla kädellä.

Franzin mukaan täällä ei koskaan ollut ryösteleviä jengejä. Vesi on poikki? Hallitus ja armeija järjestävät vedenjakelun. Sähköt poikki? Hallitus laatii ohjeet säännöstelystä. Ei ruokaa? Raivataan kaikki liikenevä maa viljelyyn ja samalla helpotetaan työllisyystilannetta. Ei lääkkeitä? Epidemioiden ehkäisemiseksi jaetaan ohjeet hygieniasta ja yleisestä siisteydestä.

Eurooppa pääsi silti kaikin tavoin helpolla. Olen kuullut kylliksi tarinoita siitä miten suurin osa Saharaa on nykyään lasierämaata tai miten kapinat ja epidemiat jyräsivät läpi Aasian, jonka heikko infrastruktuuri ei kestänyt paineen alla tai miten Pohjois-Amerikka on lähes eristäytynyt muusta maailmasta ja kieltäytynyt antamasta tai vastaanottamasta apua, jota se huhujen mukaan kipeästi tarvitsisi.

Kaiken tämän rinnalla omat ongelmani ovat mitättömiä, tiedän sen, mutta en silti voi mitään kouraisulle jonka tunnen vatsanpohjassani kun Henri Dupont kävelee aulan poikki suoraan minua kohti ja ojentaa kätensä.

“Helena, hauska tavata pitkästä aikaa”, hän sanoo ja minä kättelen häntä, sillä olen päättänyt

olla rauhallinen ja tyyne asiallinen. Aikuinen.

“Menemmekö saman tien?” hän kysyy ja viittaa eteenpäin. “Tavaroistasi huolehditaan.” Henrin kasvot eivät paljasta mitään, ei pienintäkään värähdystä tai merkkiä huonosta omastatunnosta. Hän käyttäytyy kuin olisin kuka tahansa vanha tuttava eikä yritä edes vilkuilla vatsaani kun kävelemme hisseille. Ja mikä pahinta, olin jo ehtinyt fantasioida kaljamahasta tai vetäytyvästä hiusrajasta, mutta mokoma paskiainen on sitä tyyppiä joka vain käy komeammaksi vanhetessaan. Ohimoilla on ehkä hiukan ennenaikaisesti harmaata, mutta se saa hänet vain näyttämään sofistikoituneelta ja hän on saanut silmälasit, hillityt ja kapeasankaiset, jotka korostavat hänen piirteitään ja sitten on puku, *uusi* puku, ei kuluman kulumaa missään, joka istuu hänelle kuin valettu ja korostaa hänen ryhtiään ja hartioitaan..

Vilkaisen itseäni hissien peilistä. Hiukseni ovat sekaisin, olen kalpea ja turvonnut ja silmiäni alla on ainakin puolen litran pussit. Otsassani on finni.

Saavumme viidenteen kerrokseen. Henri yrittää ohjata minut suureen kokoushuoneeseen, mutta sanon että minun täytyy käydä vessassa ja pakenen lähimpään naistenhuoneeseen. Pesen kasvoni (lämmän juokseva vesi, miten ihana tavata taas) ja yritän saada itsestäni edustuskelpoisen, mutta lopulta minun on palattava kohtaamaan maailma.

Byrokratia on ikuista. Vaikka maailmassa olisi kaksi ihmistä jäljellä ja toinen lähtisi etsimään ruokaa, ensimmäinen vaatisi että siitä on kirjoitettava raportti kolmena kappaleena. Olen lähettänyt säännöllisesti raporteja ERDA:lle viimeisen viiden vuoden ajan, mutta silti minun on annettava esitys matkastani. Kaikki tervehtivät minua ystävällisesti kun astun huoneeseen. Pöydällä on viinereitä ja tuoksusta päätellen melkein aitoa kahvia ja muistan etten ole syönyt ikuisuuksiin.

Kokouksen puheenjohtaja esittelee minut, vaikka kaikki tietysti jo tietävät kuka olen. Kaivan muistiinpanoni esiin ja mietin olisiko minun pitänyt viime tingassa jotenkin järjestää PowerPoint-esitys. En ole parhaimmillani yleisön edessä, mutta yritän silti tiivistää viiden vuoden työn puoleen tuntiin. Henri seuraa minua tiukasti koko ajan ja takeltelen muutaman kerran sanoissani, mutta muut tuntuvat suhtautuvan raporttiini kevyesti, jopa ylimalkaisesti. Kun lopetan ja puheenjohtaja pyytää esittämään kysymyksiä, niitä tulee muutama, mutta ne tuntuvat muodollisuuksilta, koko tilaisuus tuntuu muodollisuudelta. Aivan kuin kaikki muut tietäisivät jotain mitä minä en.

Sinällään olen helpottunut. Yritin tehdä raportistani laajan, jopa liian laajan, niin että kukaan ei huomaisi, että siitä puuttuu tiettyjä olennaisia kohtia joista en aio puhua kenellekään. Koskaan. Samaan aikaan vauva alkaa potkia urakalla ja minun on pakko istua alas. Minua heikottaa ja nappaan pöydältä viinerin ja tungen sen suuhuni.

“Oletko kunnossa”, joku kysyy. “Olet kalpea kuin lakana.” Se on Henri. Hän näyttää aidosti huolestuneelta. Sanon että käyn juomassa vettä ja pakenen käytävään ja sieltä rappukäytävään.

Nojaan seinään ja yritän tasata hengitykseni. Mikä minua vaivaa? Toki jännitin esiintymistä, mutta silti. Vauvakin potkii ja tempoilee ja painan molemmat käteni vatsaa vasten.

“Mikä sinua vaivaa?” kysyn siltä. “Yritätkö kertoa jotain?”

Laskeudun rappuja neljänteen kerrokseen ja luikahdan ovesta käytävään. Siis niin hyvin kuin minun tilassani luikahdetaan yhtään mihinkään. Koodilukosta ei ole vastusta; nopea hipaisu ja teknologia antaa minun kulkea minne haluan.

Jokainen, joka on joskus viettänyt aikaa Patchissa, tietää huhut maanalaisista tunneleista ja salaperäisistä kylmän sodan aikaisista tutkimuslaitoksista. Kysy miltä tahansa viralliselta taholta ja he nauravat ja kieltävät kaiken, mutta jokainen joka on yhtään perilla asioista, tietää että huhut ovat täyttä totta. Täytyy vain tietää minne menee. Varuskunnan alla on kilometreittäin käytäviä, huoneita joita ei ole avattu vuosikymmeniin ja valtavia halleja, joissa varauduttiin käymään ydinsotaa.

Kuljen syrjäisellä huoltohissillä pohjakerrokseen, jossa on pieni varastohuone. Hyllyillä on antiikkisia mappeja, vanhentuneita toimistotarvikkeita ja muuta roinaa, jota kukaan ei koskaan tule etsimään. Peräseinällä vuoden 1954 muonitusluetteloiden vieressä on paksu metalliovi, jonka saranat ovat kumman pölyttömät. Ovelta johtaa kapeat portaat himmeästi valaistuun käytävään.

Tai ainakin viimeksi kun kävin täällä, käytävä oli himmeästi valaistu. Joku on ilmiselvästi vaihtanut lamput, sillä nyt se on kirkas ja valoisa.

Tai sitten minä saan sen aikaan. En ole aivan varma. Seinillä sentään on samat vanhat kosteusläikät ja ilma on yhtä kroonisen ummehtunutta kuin ennenkin.

Kuljen autioita käytäviä eteenpäin. Turvakamerat surraavat katonrajassa, mutta en kannan niistä huolta. Vasemmalle, oikealle, suoraan, portaat alas, sitten ensimmäinen ovi oikealla. Kulunvalvonta välkähtää jälleen vihreää ja työnnän palo-oven auki.

Huone on noin puolen koripallokentän kokoinen ja tyhjä lukuunottamatta tummien sermien muodostamaa neliötä sen keskellä. Sermejä voisi luulla tavalliseksi pleksiksi, mutta arvaan että ne ovat vähintään panssarilasia, todennäköisesti jotain vahvempaaakin. Valot syttyvät automaattisesti kun kävelen sen kuo. Raotan yhtä sermeistä niin, että pääsen neliön sisäpuolelle ja vauva tekee sellaisen hypyn, että se on melkein voltti.

Keskellä lattiaa, monimutkaisella telineellä, lepää outo päästään suippeneva metallinen esine, kuin jonkin tuntemattoman kalan evä. Se on ehkä kaksi metriä pitkä ja puolitoista korkea ja sileää harmaata metallia. Vain sen reunoissa on tummempia kohtia, kuin palojälkiä.

Se on kaunis.

Ojennan vaistomaisesti käteni ja kun sormeni koskettavat sen pintaa on kuin valtava tuuli kävisi ylitseni ja esine katoaa kirkkaana välähdyksenä. Panssarilasit häviävät ympäriltäni ja jossain mieleni pohjalla olen tietoinen vaimeasta jyrinästä, jonka vasta myöhemmin tajuan olevan sortuva

katto.

Minä lensin, ja putosin, aivan kuten joka yö. Sitten oli pimeää ja makasin alasti lumen keskellä ja yritin liikkua, mutta olin loukussa kahden kivenlohkareen välissä. Minun ei ollut kylmä, mutta olin aivan yksin eikä kukaan vastannut kun huusin apua.

“Auta minua!”

“Helena!”

“En minä tätä tarkoittanut!”

“Helena, herää!”

Kompuroin istumaan puolitokkurassa ja hetken olin varma, että sänky oli lumen peitossa. Peittoni lojui jossain lattialla ja minä olin puoliksi Franzin puolella. Haparoin yöpöydältä taskulampun ja aloin kirjoittaa vihkoon, jota pidin sängyn vieressä juuri tätä varten. Halusin saada unen muistiin ennen kuin se katoaisi. Aamulla lähettäisin raportin ERDA:lle.

Franz odotti kärsivällisesti, että lopetin.

“Se sama taas?” hän kysyi kun laskin kynän kädestäni. Nyökkäsin vaikka eihän hän tietenkään sitä pimeässä nähnyt.

Kävin takaisin pitkäkseni ja vedin peiton ja viltin leukaan saakka.

“Puhu minulle”, Franz sanoi ja hivuttautui lähemmäksi.

“Missä sinä näet meidät muutaman vuoden kuluttua? Kymmenen?” kysyin hetken kuluttua.

“Kuinka niin?”

“Olemmeko me vielä yhdessä silloin?”

“Miksemme olisi?”

“Pitäisikö meidän sinusta mennä naimisiin?”

“Naimisiin? Mistä tuo nyt tuli?”

“Niin, mennä naimisiin ja hankkia talo ja lapsia. Tiedän että äitisi suunnittelee jo salassa häitä.”

“Toki”, Franz sanoi. “Jonakin päivänä.”

Olin hetken aikaa hiljaa. “Minun täytyy lähteä Venäjälle”, sanoin sitten.

“Etkö juuri halunnut naimisiin?”

“Haluan, mutta sitä ennen minun on mentävä Venäjälle.”

“Unesi”, Franz huokaisi.

Nyökkäsin taas pimeässä.

“Oletko kertonut vielä kenellekään muulle?”

“Muutamalle. Emilie tietää.”

“Milloin tulet takaisin?”

“En tiedä.”

Franz oli pitkään hiljaa. Käännyin ja kiedoin käteni hänen ympärilleen.

“En pyydä sinua odottamaan”, kuiskasin.

“Helena...”

“Oikeasti. Minä lähdän Venäjälle, minä lähdän *Siperiaan*, enkä tiedä miten kauan siellä olen ja...

“Helena”, Franz sanoi tiukasti. “Totta kai minä odotan.”

Joku kiskoo minua. En saa henkeä ja kaikialla on pölyä ja savua. Miten hän voi olla vahingoittumaton, joku kysyy ja sitten on vain pimeää.

“Montako sormea?”

Avaan silmäni hämärässä huoneessa. Makaan jonkun toisen sängyssä ja jokaista luutanikin särkee. Edessäni seinällä on abstrakti kukka-asetelma.

“Torstai”, minä vastaan ja käänän varovasti päätäni.

“Huomenta”, Franz sanoo.

“Mitä tapahtui? Missä minä olen? Tämä ei ole Patch.” Olen melko varma, että Patchissa ei ole abstrakteja kukka-asetelmia. Sitä paitsi sänky on liian mukava. Ja minulla on myös jonkun toisen pyjama päälläni.

“Etkö muista räjähdystä?”

Hetkeen *en* muista räjähdystä, mutta sitten pieniä pätkiä alkaa loksahdella paikalleen.

“Sinulla kävi uskomaton tuuri, melkein koko seuraava kerros romahti päällesi etkä saanut naarmuakaan. On ihme ettei kukaan kuollut”, Franz sanoo.

Muistan kuinka ojensin käteni. Ojensin... käteni...

“Minun on päästävä takaisin!” huudan enkä itsekään oikein tiedä mistä se tulee. Yritän nousta pystyyn, mutta huonolla menestyksellä. Franz nappaa minut kiinni ennen kuin putoan sängystä.

“Rauhallisesti! Olet nukkunut melkein vuorokauden.”

Franz auttaa minut ylös ja kylpyhuoneeseen. On periaatteessa noloa olla talutettavana, mutta tuntuu niin hyvältä nojata Franziiin, että en välitä.

Olen näköjään hotellissa. Huoneeni on pieni, mutta kodikas. Ikkunassa on paksut verhot ja seinustalla nojatuoli ja pieni kirjoituspöytä. Tavarani lojuvat sängynpäädyssä; joku on ilmeisesti

muuttanut minut tänne. Kylpyhuone on kapealla käytävällä, jonka varrella on lisää huoneita ja perällä portaat alas.

Käyn läpimässä suihkussa kun siihen on kerrankin tilaisuus, pesen hampaani ja vaihdan omat vaatteet päälleni. Jollei joka paikkaa särkisi, oloni olisi melkein inhimillinen. Franz odottelee ulkopuolella kun tulen kylpyhuoneesta. Hän sanoo, että alakerrassa on ruokaa ja ne sanat ovat sulosointuja korvilleni.

Raahustan Franzin tukemana portaat alas. Saavumme eteisaulaan, jossa on pieni respa, täpötäysi naulakko ja tyhjä limsa-automaatti nurkassa.

“Äiti omistaa tämän paikan”, Franz selittää. “Hän osti sen puolisen vuotta sitten ja se tuottaa kohtuullisesti, mutta lähinnä se toimii jonkinlaisena äidin verkostojen kokoontumispaikkana. Älä anna sen silti hämätä, hän tietää edelleen kaiken kaikesta. Hänen takiaan olet täällä etkä sotilassairaalassa.”

Aamiaishuoneesta kajastaa valoa ja kuuluu puheensorinaa ja ennen kaikkea leviää ruuantuoksua. Samalla hetkellä kun avaan oven Franz sanoo: “Et ehkä halua mennä sinne juuri nyt. Unohdin sanoa...”

Pieni ruokasali on piukassa ihmisiä. Keskustelu katkeaa kuin seinään ja kaikki kääntyvät tuijottamaan minua kun astun sisään.

“...että sinua odotetaan.”

Pöytiä ei ole kuin muutama, mutta ne ovat täynnä tyhjiä lautasia ja tuoppeja. Ihmisiä istuu tuoleilla, lattialla ja ikkunalaudoilla. Takaseinustalla ryhmä lapsia on syventynyt leikkeihinsä, mutta jopa he huomaavat hiljaisuuden ja kääntyvät katsomaan minua. Laiha täysin harmaantunut nainen nousee seisomaan ja minulta kestää hetken tajuta, että se on Emilie.

“Helena!” hän huudahtaa, ja harppoo huoneen pokki halaamaan minua tiukasti. Hän on pelkkää luuta ja nahkaa, mutta minä olen silti se, joka joutuu ensimmäisenä päästämään irti. “Anna kun katson sinua.” Vatsani ei tunnu hämmästyttävän häntä, mutta toisaalta mikään ei hämmästytä Emilietä. Hänellä on varmaan jossain paksu kansio raskaudestani mukaan luettuna lista mahdollisista isäehdokkaista. Hän on ehkä fyysisesti varjo itsestään, mutta silmissä palaa sama tuli kuin ennenkin.

“Kaikki, tämä on Helena Zavacsky, olette ehkä kuulleet hänestä”, Emilie esittelee ja väkijoukko hörähtää hyväksyvästi. Joku yrittää kysyä jotain, mutta Emilie kohottaa kättään.

“Myöhemmin”, hän sanoo. Sitten minulle: “Franz järjestää sinulle syötävää. Minulta kestää hetki lopetella täällä.”

Franz ohjaa minut keittiöön ja istuttaa tuolille pienen pöydän ääreen ja hetkessä edessäni on höyryävä lautanen. Syön kuin nälkiintynyt.

“Mitä ihmettä tuo oli?” kysyn kun saan suuni tyhjäksi.

“Perunoita ja kastiketta?”

“Ei vaan *tuo*.” Osoitan ruokasaliin päin.

“Kuinka niin? He odottivat sinua, mutta arvelin että olet liian väsynyt puhuaksesi kenenkään kanssa.”

“Miksi joku odottaisi että saa puhua kanssani?”

Franz näyttää hämmästyneeltä. “No tietysti kykyjesi takia.”

“Kykyjeni?”

Franz kohottaa kulmakarvaansa ja kaivaa tiskipöydän laatikosta jotain ja heittää sen minulle. Se on munakello josta on irronnut jousi. Huokaan, korjaan sen ja asetan pöydälle. “Entä sitten.”

“En tiedä oletko huomannut”, Franz sanoo ja istuu minua vastapäätä. “Mutta olet saanut seuraajia.” Hän poimii kellon pöydältä ja pyörittelee sitä käsissään. “Aina siitä lähtien kun aloitit... toimintasi, olet herättänyt huomiota. Sinusta puhutaan. Etkö todellakaan tiennyt?”

Pudistan päätäni. Yritin aina olla varovainen, sillä kykyeni ovat outoja jopa nykymaailman mittapuulla. Kummalliset unet ovat asia sinänsä, mutta että joku osaa korjata esineitä vain koskettamalla. Tein aina suuren numeron siitä kuinka kaivoin työkaluni esiin ja touhusin ja kolistelin, mutta kaipa ihmiset väkisinkin huomasivat, ettei minun tarvinnut kuin koskea heidän autojaan tai generaattoreitaan tai pumppujaan. Mutta mitä minun olisi pitänyt tehdä? En voinut jättää ketään pulaankaan.

“Miten teet sen?” Franz kysyy.

“En tiedä. Olen varmaan altistunut impaktialueille liikaa.” Se on vakioselitykseni enkä tiedä uskooko Franz minua, mutta ainakin hän antaa asian olla.

“Äiti on sairastumisestaan lähtien seurannut sinua tarkasti. Sitten hän jätti ERDA:n, nimellisesti ainakin, ja on vain odottanut että palaisit kotiin. Jostain syystä hän oli aina varma että tekisit niin.”

“Miten.. tai siis kuulin että hän on sairas, mutta...”

Franz painaa katseensa. “Lääkärit sanovat puoli vuotta, mutta äidin tuntien hän venyttää sen ainakin vuoteen. Edes rinnanpoisto ei auttaisi enää, hän olisi tarvinnut sädehoitoa ja solusalpaajia, mutta niitä ei ole. Olemme yrittäneet kaikkea.”

“Olen pahoillani.”

“Äiti pitää sinusta. Hänelle oli kova paikka kun emme marssineetkaan alttarille yhdessä.”

“Entä kun lopulta marssit alttarille?”

Franz näprää sormustaan ja hymyilee vinosti. “Äiti on pragmaatikko, hän on jo melkein päässyt siitä yli.”

Olen nukkunut melkein vuorokauden joten en tietenkään saa yöllä unta. Katselen ikkunasta kaupunkia, joka näyttää väärältä; se on liian moderni, liian siisti, liian järjestyksessä. En muista mitä ajattelin siitä ennen, mutta nyt huomaan kaipaavani avaruutta ympärilleni, aroa joka jatkuu silmäkantamattomiin, vapautta tulla ja mennä ja sitä miltä tuntui tuijottaa tuntikausia ääretöntä taivasta ja katsella kuinka tähdet hitaasti lipuvat taivaankannen yli.

Vauva muljahtelee vatsassani ja minulla on levoton olo. Poistun huoneestani ja vedän varovasti oven perässäni kiinni. Hotelli on pimeä ja hiljainen enkä uskalla sytyttää valoa vaan hiippailen taskulampun kanssa alakertaan.

Alakerran toimistosta löytyy tietokone. Käynnistän sen ja kirjoitan hakusanaksi **oman** nimeni.

Helena Zavacsky korjasi serkkuni auton vain koskemalla siihen. Tietääkö kukaan...

En ole itse tavannut Helena Zavacskya, mutta kuulin että hän esti ydinvuodon

Beloyarskissa...

Helena Zavacsky auttaa tavallisia ihmisiä vaikka kukaan muu ei auta. Hänet on lähetetty luoksemme...

Näin itse kuinka Helena Zavacsky paransi keuhkokuumeen pikkutyöltä...

Helena Zavacsky pelastaa meidät. Hänet on luvattu meille. Hän on vapahtajamme...

Tuijotan ruutua tyrmistyneenä.

Samassa joku koputtaa ja valot lävähtävät päälle. Olen tipahtaa tuoliltani. Henri Dupont omassa ylhäisyydessään nojaillee ovenkarmiin tyynen rauhallisesti kuten aina ja mittaillee minua katseellaan.

“Paras kun et näyttäydä Patchissa vähään aikaan”, hän sanoo.

“Mitä?”

“Miten sattuikin, että kaikki turvakamerat alkoivat nauhoittaa tyhjää juuri samaan aikaan kun päätit lähteä tutkimusretkellesi. Ja miten on mahdollista, että stabiili ja inaktiivinen kohde räjähti pelkästä kosketuksesta?”

Tuijotan Henriä sanomatta mitään. Hän katsoo minua takaisin ilmeenkään värähtämättä.

“Rekonstruktioprojekti on lopetettu. Päätös on ollut valmisteilla jo pitkään, mutta eilinen sinetöi sen lopullisesti”, hän sanoo.

Suuni lokahtaa auki. “Miten se on mahdollista!” huudahdan järkyttyneenä.

“Olen pahoillani. Tiedän että sinä ja moni muu olette työskennelleet kovasti sen eteen, mutta...”

“Miten niin minä ja moni muu? Sinäkin olet siinä mukana!”

Comment [1]:

Henri on hetken vaiti ennen kuin jatkaa: “Totta, mutta projektin epäonnistuminen on ollut ilmeistä jo jonkin aikaa ja joka tapauksessa päätös on poissa käsistäni. Riippuen turvaluokituksestasi voin toimittaa sinulle raportin...”

“Tämä on käsittämätöntä! Mitä löydöille tapahtuu? Tutkimustuloksille? Onko ne kaikki tarkoitus vain hylätä?”

“Olen pahoillani, nuo ovat kysymyksiä joihin en osaa vastata...”

“Et osaa vastata? Et ehkä halua vastata, mutta en usko hetkeäkään ettekö *osaisi* vastata niihin!”

Henrin kasvot synkistyvät ja hän astuu lähemmäksi. “Helena, minulla ei ole mitään sinua vastaan. Sinä olet järkevä ja älykäs ihminen ja toisin kuin jotkut, en ole koskaan epäillyt uniesi aitoutta, mutta vaikka Emilie pitää sinua toisena tulemisena ja Franz puhuu sinusta taukomatta, minä en luota sinuun. Minä en luota siihen mitä sisälläsi kannat.”

Tuijotamme molemmat pitkään toisiamme. Lopulta sanon: “En tiedä mistä puhut.”

“Sitten lienemme tasoissa”, Henri toteaa ja kääntyy lähteäkseen.

“Odota!” minä huudahdan ja kun hän kääntyy katsomaan minua sanon niin nopeasti kuin sanat suostuvat ulos tulemaan: “En aio tulla sinun ja Franzin väliin. Se on kaikki mennyttä.”

“Suoraan sanottuna, siitä minä olen vähiten huolissani”, Henri sanoo. Sitten hän kävelee ulos huoneesta ja sammuttaa valon perässään jättäen minut istumaan pimeyteen.

Siperia oli kylmä ja pimeä silloin kun se ei ollut kylmä ja valoisa, mutta minä pidin siitä. Siperia oli myös hyvin, hyvin suuri ja on yksi asia lähteä seuraamaan uniaan ja toinen löytää se mitä etsii.

Vuosi venyi ensin toiseksi, sitten kolmanneksi ja lopulta aloin mieleni pohjalla miettimään haluanko lainkaan takaisin. Oli niin helppo eksyä sivuraiteille. Unohduin Irkutskiin jälleenrakentamaan kylää puoleksi vuodeksi ja sen jälkeen kaivamaan kaasuputkea Amuriin. Kun asuu jurtassa keskellä aroa on helppo unohtaa, että muu maailma *kaipaa* lämmitystä ja juoksevaa vettä. Lähetin raporttini säännöllisesti vaikka niillä kesti usein viikkokausia päästä perille.

En ollut nähnyt Franzia neljään vuoteen ja kolmeen kuukauteen kun kirje saapui. Se odotti minua keittiön pöydällä siinä kerrostalokolmiossa, jonka jaoin Natalien ja Andrijn kanssa yhdessä nimettömistä pikku kaivoskaupungeista Jenisein ja Lenan välillä. Talvi oli aina parempi viettää sisätiloissa, vaikka se tarkoittikin pahvilla päällystettyjä ikkunoita ja purkkiruokaa sekä maisemaa, joka koostui lähinnä lumesta ja neuvostoarkkitehtuurista. Natalie oli saanut vihdoinkin käsiinsä tuoreita satelliittikuvia alueesta ja oli levittänyt ne yhdessä kartan kanssa pitkin eteisen ja keittön lattiaa kun minä ja Andrij tulla tömistelimme sisään.

“Hukkareissu”, minä sanoin kun riisuin päällystakin ja kengät naulakkoon. Jätin pipon ja villatakin päälleni, lämmitys kun pelasi hyvin pätittäin. Sähköt olivat ilmeisesti taas poikki, sillä asunto oli valaistu myrskylyhdyillä ja kynttilöillä.

Natalie mutisi lattianrajasta jotain joka saattoi olla yhtä hyvin “Sepä ikävää” tai “Karhu kylpee aamunkoitteessa”. Hän oli piirtänyt punaisella tussilla ympyröitä karttaan ja merkinnyt satelliittikuvat pienillä tarroilla. Keittiössä Andrij otti ikkunan välistä maitoa ja paksua kutunjuustoa, jota olimme saaneet joku aika sitten tukkuhintaan. Sitten hän ryhtyi etsimään kaapista kattilaa kunnes ilmeisesti muisti, että sähköt olivat poikki.

Silloin huomasin kirjeen.

En saanut postia usein. ERDA muisti ohjeilla muutaman kuukauden välein ja sähköpostilla silloin harvoin kuin pääsin nettiin, mutta kuka minulle tänne olisi kirjoittanut. Se oli tavallinen valkoinen kirjekuori. Osoite oli ruksattu yli useamman kerran ja postileiman mukaan se oli ollut matkalla miltei kolme kuukautta.

Avasin kirjeen. Sisällä oli tyylikäs käsin kirjoitettu kortti. Luin sen kerran, luin sen uudestaan. Sitten laskin sen pöydälle ja kävelin rauhallisesti sille kaapille, jossa Natalie piilotteli vodkaansa.

Andrij poimi kortin pöydältä. “Mitä tarkoittaa *Eingetragene Partnerschaft*?” hän kysyi.

Kaadoin itselleni reilun tujauksen kupin pohjalle. Se oli aitoa Stolisnajaa. Minun olisi ehkä pitänyt kysyä Natalieltä lupa, mutta hän oli niin uppoutunut papereihinsa ettei huomaisi ennen kuin olisi liian myöhäistä.

Ja eikö vain Natalie silloin astunutkin huoneeseen kuin kutsuttuna, siististi taiteltu kartta kädessään. “Okei”, hän sanoi ja osoitti ympyröityjä kohtia. “Helenan unessa oli suuri haljennut kallio, kuin kuru. Voinemme tässä tapauksessa lähteä siitä oletuksesta, että kallio halkesi iskusta. Olen sen vuoksi merkinnyt tähän muutamia kohteita, joita olen vertaillut... tuo on muuten minun vodkaani.”

“Hänen sulhasensa on menossa naimisiin”, Andrij tekokuiskasi. “Ja mikäli olen oikein ymmärtänyt, toisen miehen kanssa. Minäkin joisin.”

“Hän ei ole menossa naimisiin miehen kanssa”, minä sanoin. Alkoholi lämmitti mukavasti, minun pitäisi varmaan ottaa sitä lisää. “Hän on menossa naimisiin kieron ranskalaisen selkäänpuukottajan kanssa! Sitä paitsi häät olivat kaksi viikkoa sitten.”

“Sulhasesi?” Natalie ihmetteli. “Tarkoitatko sitä saksalaista, jota et ole nähnyt neljään vuoteen, mikä hänen nimensä nyt oli? Friz?”

“Franz. Ja olemme me vaihtaneet sähköposteja, tosin ei aivan viime aikoina.”

“...ahaa”, Natalie sanoi ja katsoi pitkään ensin minua ja sitten Andrijta. Sitten hän tahteli

kartan uudestaan kokoon ja käveli ulos keittiöstä. “Tämä talvi on aivan liian pitkä”, hän mutisi sulkiessaan oven perässään.

Hain kaapista toisen kupin ja kaadoin Andrijllekin.

“Mistä vetoa mokoma käärme vain odotti tilaisuutta iskeä kyntensä heti kun silmäni välttää. Olin oikeassa kun en luottanut häneen. Tai sitten Emilie halusi vain järjestää häät! Hän ja Henri liittoutuivat taatusti yhdessä. Franz on aina ollut niin hyväntahtoinen.”

Andrij nyökkytti ja täytti meidän molempien mikit uudestaan. Hän näytti hyvältä, niin kynttilänvalossa kuin muutenkin. Meillä oli synkannut heti siitä lähtien kun olimme pari vuotta sitten tutustuneet. Hän oli hauska, huuorintajuinen ja laittoi hyvää ruokaa. Tai, no, ainakin hän laittoi parempaa ruokaa kuin minä. Lisäksi hän oli nuori, vetreä, urheilullinen...

Hymyilin ja nostin mukini skoolatakseni. “Uudelle alulle?”

Andrij hymyili takaisin.

Aamu valkenee tyynenä ja kirkkaana. Maassa on kuuraa ja lätäköt ovat jäässä, mutta ne sulavat puoleenpäivään mennessä. Pukeudun ja laskeudun alakertaan aamiaiselle. Minulla on nykyään aina nälkä.

Aamiaishuone on melkein tyhjä. Nurkkapöydässä kaksi miestä puhuu vakavannäköisinä englantia keskenään ja toisessa pöydässä pariskunta käy pienen lapsen kanssa tiukkasävyistä keskustelua aiheesta syödäänkö puuroa vai ei. Franzia ei näy missään, mikä on harmi, mutta olen iloinen ettei minun tarvitse tavata Henriä. Istun tyhjäan pöytään ja nuori tumma nainen ilmestyy pian keittiöstä täyttä lautasta kantaen. Makkaroita ja munia! Leipää ja voita!

“Nukuitko hyvin?” Emilie istuu viereeni. Nyökkään suu täynnä. “Tuo on Sofia”, hän jatkaa ja osoittaa äskeistä tyttöä, joka nyt tyhjentää pöytiä. “Hän tuli alunperin apulaiseksi, mutta pyörittää nykyään lähes yksinään koko paikkaa. Minulla on pari muutakin lähiseudun nuorta auttamassa. On aina hyvä kun voi tarjota työtä.”

Juttelemme niitä näitä. Minä kerron Venäjistä ja Emilie kertaa juoruja viimeisen viiden vuoden ajalta. Yritän pari kertaa ylimakaisesti kysellä hänen voinnistaan, mutta hän heilauttaa kättään vähättelevästi.

“Tämä näyttää paljon paremmalta kuin onkaan. Miten *sinä* voit?” Ja niin puhumme raskaudesta ja lapsista ja Emilie jakelee neuvoja niin kuin vanhemmat naiset ovat tehneet maailman sivu.

“Entä lapsen isä? Onko hän kuvioissa?” hän kysäisee kuin ohimennen.

“Ukrainalainen geologi”, minä vastaan niin kuin aina. “Hän ei tiedä lapsesta.” Eikä Emilie

kysele siitä asiasta enempiä. On omalla tavalla outoa jutella hänen kanssaan näin, kuin kaksi ystävää keskenään. Emilie oli pomoni ja melkein anoppini ja vaikka hän aina oli ystävällinen minulle, ystäviä emme olleet. Monta asiaa on tainnut muuttua tai ehkä ei sittenkään täysin, sillä jotenkin käy niin, että loppujen lopuksi lupaudun vilkaisemaan lämminvesivaraajaa, joka on oikutellut viime aikoina.

Kannan juuri puhkuruostuneita osia takapihan kierrätyspisteeseen, kun keski-ikäinen tuntematon nainen lähestyy minua. Hänellä on sylissään mikroaaltouuni, jonka hän pyytää minua korjaamaan. Olen aikeissa kieltäytyä, kun annankin olla. Miksipä ei. Mitä muutakaan tekemistä minulla on? Valitettavasti vain pienestä purosta syntyy suuri virta ja iltapäivään mennessä takahuoneessa on kolme mikroaaltouunista, kaksi leivänpaahdinta, puhelin, kannettava tietokone ja takaovella kuulemma odottaa vielä pesukone, joka ei mahdu sisään.

Ja niin päivät soljuvat toisiinsa. Talvi viivyyttää tuloaan ja päivät ovat kirkkaita ja lämpimiä. Korjaan suuren määrän kodinkoneita ja opin vähitellen tuntemaan hotellissa pyörivät ihmiset. Rakennus ei ole koskaan tyhjä; asiakkaita on tietysti silloin tällöin, mutta suurin osa kävijöistä on Emilien ystäviä ja tuttavuuksia. Silloin tällöin näen tuttuja kasvoja ERDA:sta, mutta vaikka he tervehtivät kohteliaasti, he pysyvät enimmäkseen loitolla minusta. Emilie itse on välillä väsyneempi ja välillä virkeämpi, mutta ei ole vaikea huomata, että hän petaa Sofiasta itselleen seuraajaa.

Yritän kysyä häneltä rekonstruktioprojektista.

“En tiedä paljoa sen lopettamisesta”, hän sanoo eikä minulla ole aavistustakaan puhuuko hän totta vai ei. “Mutta jossain vaiheessa tuli selväksi, että se ei toimi eikä edes voi toimia. Meillä oli ongelma ja lähdimme ratkaisemaan sitä aivan väärin. Sinä se ratkaisu olet, Helena.”

Franz vie minut silloin tällöin lounaalle ja kerran jopa kaupungille vaikka reissu väsyttääkin minua kovasti. Hän on kovin kiinnostunut raskaudestani ja kun mainitsen ohimennen, että satunnaisia supistuksia on jo tuntunut, hän yhtäaikaa riemastuu ja kauhistuu ja lähtisi välittömästi ostamaan lastenvaatteita ellen estelisi. Henriä näen tuskin koskaan.

Vauva alkaa käydä levottomaksi. Se kääntyyilee ja vääntyyilee niin että minullekin tulee epämääräisen odottava olo.

Jossain vaiheessa ihmiset eivät ainoastaan tyydy tuomaan minulle rikkinäisiä tehosekoittimiaan, he tulevat puhumaan *minulle*. Ja mikä pahinta, he tuntuvat oletttavan, että minulla olisi jotain syvällistä sanottavaa.

“Mieheni on ollut nyt kolme kuukautta rakennuksella Feuerbachilla”, nuori nainen kolme lasta jaloissaan sanoo ja ojentaa minulle lämmittimen korjattavasti. “En silti tiedä miten selviämme talvesta. Talvet ovat niin kylmiä nykyisin. Miksi?” Selitän hänelle miten ilmastonmuutos toimii, mutta en usko, että se on se mitä hän haluaa kuulla.

“Se on ihmisen osa. Me saastutimme ja käytimme luontoa miten halusimme, siksi se meteori iski meihin”, vanha mies resuisessa toppatakissa sanoo. Hänellä ei ole minulle mitään korjattavaa. “Luonto lyö nyt takaisin.”

“Ei se luonto ollut”, minä sanon, mutta hän ei kuuntele.

“Mitä kaikki valittavat”, teini-ikäinen tyttö sanoo kun tutkin hänen tuomaansa televisiota. “Meillä on mahdollisuus korjata edellisen sukupolvien virheet, eikä se ole aika hyvä? Eivät asiat ennen sen paremmin olleet. Äiti muuten sanoi että tuon telkkarin sisään on kuollut hiiri, siksi se ei toimi.”

Sitten eräänä iltapäivänä sisään astuu nainen noin kymmenvuotiaan pojan kanssa. He jäävät aulaan istumaan, kunnes Emilie pyytää heidät peremmälle ja ohjaa luokseni aamiaishuoneeseen, jossa istun pätkäilemässä jääkaapin osia.

“Helena, tämä on Mikael”, Emilie esittelee. Mikaelin äiti istuu tuolille ja nostaa pojan syliinsä. Poika on laiha ja riutunut ja jaksaa hädin tuskin istua. “Hänellä on pitkälle edennyt leukemia.”

En tiedä mitä sanoa siihen.

“Lääkärit eivät voi tehdä mitään. Hän tarvitsisi solusalpajia, mutta niitä ei ole ollut saatavilla enää pitkään aikaan”, Emilie selittää ja kääntää katseensa.

“Joku sairaalassa mainitsi teidät ja minä tajusin että tämä on Mikaelin viimeinen mahdollisuus”, nainen sanoo. “He sanoivat että osaatte korjata asioita.”

“Minä en...”

“Olkaa niin kiltti. Hänellä on enää muutama viikko aikaa.”

“Olen pahoillani, se ei toimi niin...”

“Minä voin maksaa. Miten paljon...”

“Se ei toimi niin.” Minun on korotettava ääntäni saadakseni sanat ulos. “Se ei toimi ihmisiin.”

Sydämeni on tiukka mytty kun he lähtevät, äiti poikaansa kantaen. Emilie on kadonnut ja löydän hänet takahuoneesta koneenraatojen keskeltä. Hän istuu tärysten selin minuun ja hetken luulen että hänellä on jokin kohtaaminen ennen kuin tajuan, että hän itkee, ääneti ja lohduttomasti. Yritän poistua huomaamatta, mutta äkkiä hän nousee ja kääntyy minuun päin. Minä tuijotan lattiaan.

“Olen pahoillani”, hän sanoo ja pyyhkii silmänsä. “Minun ei olisi pitänyt tehdä tuota, mutta halusin niin uskoa... Kun tunsin ensimmäisen kyhmyn, en osannut ensin edes pelätä. Se on niin syvällä vielä meissä, luottamus tieteeseen ja tekniikkaan, siihen että maailma toimii. Jos sairastumme, menemme sairaalaan ja odotamme että meidät parannetaan, vaikka lääkkeitä ei olisikaan.”

“Olen pahoillani.”

Emilie kohauttaa olkapäitään. “Sinä et voi sille mitään, eikä kukaan mukaan. Voimme vain sinnitellä eteenpäin.” Sitten hän miettii hetken ja sanoo: “Itse asiassa on yksi asia, jonka voit tehdä jos haluat.

“Olen vähän miettinyt”, Franz sanoo samalla kun ajaa halki märkänä kiiltävän kaupungin. “Tiedän mistä saa edullisesti lastentarvikkeita. Aluksi vauva on tietysti Helenan kanssa samassa huoneessa, mutta pinnasänky nyt ainakin tarvitaan ja kun se kasvaa se varmasti haluaa oman huoneen.”

Annan Franzin jatkaa yksinpuheluaan. Emilie nuokkuu takapenkillä ja havahtuu vasta kun auto kaartaa sairaalan pihaan. Franz auttaa meidät molemmat ulos ja hurauttaa sitten tiehensä.

Emilie johdattaa minut sisälle, jossa vastaanottovirkailija vain nyökkää tervehdykseksi ja viittoon meidät jatkamaan matkaa.

Syöpäosasto on kuudennessa kerroksessa ja hissi onneksi toimii, sillä minun on koko ajan vaivalloisempi liikkua. Emilie esittelee minut lääkäreille ja hoitajille, jotka tuntuvat tuntevan hänet ja suurin osa on kuullut myös minusta.

“Laitteisto hajoaa koko ajan ja uusia on hyvin vaikea saada”, yksi lääkäreistä sanoo.

Niinpä minä vietän jälleen päivän korjaten laitteita eikä se tällä kertaa ole lainkaan epämukavaa työtä. Kun saan yhden osaston valmiiksi, siirryn seuraavaan.

“Ajattele miten paljon saisit aikaan”, Emilie sanoo. Hän ei jaksaa kulkea mukanani, mutta syömme lounasta yhdessä. Ja hän on oikeassa. Kodinkoneiden korjaaminen on oma juttunsa, mutta tämä on tärkeää. Voisin saada paljon hyvää aikaa, omalta osaltani korjata maailmaa hiukan. Mitä hyötyä on lahjasta, jos sitä ei käytä? Taputan vatsaani, mutta sieltä ei kuulu vastausta.

Silti iltapäivän myötä minut valtaa levoton olo. Minun on vaikea keskittyä ja voin hiukan pahoin. Sitten juuri kun olen poimimassa yksinkertaista verenpainemittaria korjattavaksi, supistus puristaa vatsanpohjaani. Huudan ilmeisesti jotain, sillä lääkäri ilmestyy jostain huoneeseen ja kysyy olenko kunnossa. Kun kipu hellittää niin paljon että pystyn liikkumaan, hän auttaa minut tuolille ja puhuttelee minua nimeltä. Hänessä on jotain tuttua, mutta kestää ennen kuin tunnistan hänet. Hän on se sama nainen, jonka kellon korjasin tiesululla sinä päivänä kun palasin kaupunkiin. Tuntuu kuin siitäkin olisi ikuisuus.

“Synnytysosasto on toisessa rakennuksessa”, hän sanoo. “Jaksatteko odottaa sen aikaa että haen apua?”

“Ei!” huudahdan vaistomaisesti. “Olen kunnossa”, ja kuin käskystä toinen supistus iskee ja henkäisen taas kivusta, mutta lääkäri ei yritäkään lähteä hakemaan apua. Sen sijaan hän tuijottaa minua silmät suurina.

“Mitä?” minä kysyn. Lääkäri osoittaa käsiäni sanomatta mitään.

Minä hohdan. Kellertävää valoa hehkuu käsistäni muutaman sekunnin ajan ja hiipuu sitten pois. Vien kädet vaistomaisesti kasvoilleni, mutta en tunne mitään.

Nyt täytyy pysyä tyynenä. Oikaisen itseni ja yritän ottaa auktoritäärisimmän ilmeeni.

“Olemme tavanneet, mutta meitä ei ole taidettu esitellä. Minä olen Helena Zavacsky.” Ojennan käteni ja lääkäri epäröi hetken, mutta tarttuu siihen.

“Teresa Adler”, hän sanoo.

“Tohtori Adler”, minä sanon ja yritän kuulostaa mahdollisimman vakuuttavalta. “Tiedän, että nämä ovat erikoiset olohuhteet, mutta minun on päästävä kotiin mahdollisimman pian. Olisiko mahdollista...”

“Voin järjestää ambulanssin”, Adler sanoo välittömästi.

“Haluaisin herättää mahdollisimman vähän huomiota”, sanon ja voin melkein nähdä kuinka Adlerin päässä syttyy lamppu ja hän sanoo juuri sen mitä halusinkin kuulla.

“Minä voin tarjota kyydin, jos se teille kelpaa.”

“Se olisi loistavaa.”

Adler käy sanomssa toimistossa jotain ja johdattaa minut sitten hissillä pohjakerrokseen ja sieltä suureen pysäköintihalliin. Sama BMW jonka näin tiesululla on pysäköity lähelle.

“Minulla olisi yksi pyyntö, jonka unohdin äsken”, sanon.

“Totta kai.”

“Tuolla sisällä, todennäköisesti syöpäosastolla, on nainen nimeltä Emilie Busch. Voisitko toimittaa hänelle viestin?”

“Nytkö?”

“Nyt. Sanokaa hänelle... Sanokaa hänelle että toivotan hänelle onnea ja toivon, että hän muisteli minua hyvällä senkin jäkeen, mitä teen.”

Adler tuijottaa minua pitkään, mutta nyökkää lopulta ja kääntyy takaisin. Heti kun hissien ovet sulkeutuvat hänen perässään, kiiruhdan BMW:n luokse. Ovi ei tuota mitään ongelmia, mutta minulta kestää hetki mahduttaa itseni ratin taakse. Auto käynnistyy kuin itsestään enkä voi olla virnistämättä kun kaasutan tieheni.

“Se on tuolla, näetkö? Kaksi kalliota muodostaa solan!” minä kiljuin.

Natalie pudisti päätään. “Minä en näe mitään.” Snowcatin lamput halkoivat pimeyttä minkä pystyivät, mutta tuisku oli muuttumassa lumimyrskyksi ja meidän olisi pian käännyttävä takaisin.

“Pysäytä!” Kiskoin hiihtomyssyn syvemmälle päähäni, nappasin lattialta taskulampun ja

hyppäsin ulos ennen kuin Natalie oli edes saanut ajoneuvoa kunnolla pysähtymään.

“Helena, odota! Älä ole hullu!” hän huusi perääni, mutta minä kahlasin jo reisiin asti upottavassa hangessa rinnettä ylös. Kurun suu hämötti taivasta tummenpana vain muutaman kymmenen metrin päässä. Taskulamppu tempuili, mutta hakkasin sitä kämmentä vasten kunnes se totteli taas.

Se oli siellä, aivan kuin unessani, jumittuneena kallioiden väliin. Se oli hiukan minua korkeampi ja joskus se oli ehkä ollut pallon muotoinen, mutta nyt se oli yltä päältä kolhuilla ja taskulampun heikossa valossa näkyi pahoja palojälkiä.

“Natalie, minä löysin sen”, yritin, mutta radiopuhelin oli mykkä ja taskulamppukin sammui lopullisesti. Tunnustelin tietäni sokkona ja miltei törmäsin siihen. Nyt kun vihdoin olin täällä, vuosien etsimisen jälkeen, tajusin etten oikeastaan tiennyt mikä se oli.

Sen pinta oli sileä ja alkoi hohtaa himmeästi kun kosketin sitä, mutta sitten se muuttui läpinäkyväksi ja olin menettää tasapainoni kun käteni sujahti siitä läpi.

”Mitä...?” Sisältä alkoi hohtaa kirkasta valoa joka sokaisi minut hetkeksi ja kun näin taas jotain, tajusin tuijottavani... olentoa?

Se ei ollut ihminen, ei todellakaan. Miten edes kuvailisin sitä? Sillä oli muoto, mutta sen ääriiviivoja oli mahdoton erottaa tarkasti. Kun sitä katsoi, oli kuin olisi katsonut jotain jonka näkee vain silmäkulmastaan. Sillä ei ollut päätä eikä raajoja niin kuin ihmisellä, mutta mitä sillä oli? Se oli kuin aavistus jostain, häivähdys joka on hetken tässä ja katoaa sitten.

Äkkiä se liikahti ja sen liikahduskin oli kuin epämääräinen vaikutelma, aineen salamannopea sijoittuminen paikasta toiseen. Oliko se elossa? Miten mikään voi säilyä hengissä avaruusaluksen kappaleessa keskellä tundraa? Vai tarkoittiko elossa oleminen sille edes samaa kuin ihmisille?

Ojensin käteni ja oli kuin olisin koskettanut sumua. Kirkas hohde levisi hihaani pitkin, mutta tuuli pyyhki sen samantien pois.

Auta, ääni tuulessa sanoi ja se oli sama ääni josta olin uneksinut siitä lähtien kun taivaalta satoi tulta ja metallia.

Äkkiä näin sen silmin. Lensin taivaalla, ei, lensin avaruudessa, tähtien keskellä vailla ajan ja paikan kahleita. Ympärilläni oli muita kaltaisiani, me olimme lauma, perhe ehkä, ja me kaikki lensimme yhdessä enkä ole koskaan eläissäni tuntenut sellaista riemua.

Mutta jotain meni pieleen. Näin vihreänä ja sinisenä hohtavan planeetan ja minun oli päästävä katsomaan sitä, sillä se oli kaunis ja mielenkiintoinen ja täynnä elämää ja niin minä jouduin eroon muista ja putosin ja putosin ja alukseni räjähti ja sen kappaleet levisivät ympäri planeettaa tuhoten kaiken mihin osuivat.

Auta, se pyysi uudestaan ja se oli pahoillaan, niin tavattoman pahoillaan. Se tunsi miten ihmiset kärsivät, miten plateetta oli muuttunut ja kylmyys leviäsi vuosi vuodelta eikä se voinut tehdä muuta kuin pyytää apua niiltä, jotka ehkä kuulisivat. Niiltä jotka ehkä haluaisivat kuulla, niiltä jotka ehkä itse haaveilivat tähdistä ja lentämisestä.

”Totta kai minä autan”, sanoin ja sitten oli vain pimeää.

Heräsin siihen että Natalie ravisteli minua. Makasin lohkareiden ja ohjaamon välissä puoliksi lumen peitossa.

”Kaaduitko sinä?” Natalie kysyi ja auttoi minut pystyyn. Hän ojensi minulle taskulamppuni, joka syttyi ilman mitään ongelmia. Oloni oli oudon irrallinen.

Ohjaamo oli pimeä, mutta edelleen läpinäkyvä. ”Sinä tosiaan löysit sen”, Natalie sanoi ja kurkisti sen sisälle. ”Tyhjä. Mikä sääli. No, viedään sinut pois täältä ennen kuin jäädyt kuoliaaksi.”

Taivas on tumma ja kirkas ja tähdet näkyvät selvästi. ”Minä olen tulossa”, sanon.

Ajan kaupungin läpi kuin unessa. BMW ohjautuu vaivattomasti ja minusta tuntuu kuin voisin minä hetkenä hyvänsä nousta lentoon ja sukeltaa tähtien sekaan. Painan käden vatsalleni.

Voisinpa lakata ajattelemasta sitä vauvana, mutta minä olen kantanut sitä yhdeksän kuukautta, tuntenut sen potkut, jutellut sille ja ollut kuin se jäisi luokseni. Mutta eihän se mikään vauva ole, se vain poimi ajatuksistani sen muodon joka tuntui loogisimmalta. Henri tietää, Emilie varmasti tietää, Natalie tajusi sen jossain vaiheessa eikä osannut enää suhtautua minuun sen jälkeen. Osa minusta toivoo ettei Franz koskaan saisi tietää. Se on se sama osa, joka ajattelee, että menimme naimisiin, saimme 2,5 lasta ja ostimme talon maalta. Emilie olisi hiukan tuppautuva anoppi, mutta palvoisi lapsenlapsiaan. Lapset pelaisivat jalkapalloa ja kärttäisivät koiraa. Franz tulisi kotiin ja kysyisi miten päivä meni ja minä sanoisin hyvin, kulta, olen raskaana avaruusolennolle.

Käännyn moottoritielle ja pian Patchin varuskunta hämöttää edessäni. Näytän kulkulupani vartijalle ja ajan tyyneästi eteenpäin välittämättä siitä, että tieto saapumisestani leviää saman tien. Pysäköin syrjäisen varastorakennuksen eteen ja nousen autosta. Rakennuksen sisällä on laatikoita, koneenosia ja muuta rojua. Painan hyllyn taakse piilotettua paneelia ja osa lattiasta liukuu sivuun ja paljastaa portaat. Alas on muitakin teitä kuin vain yksi.

En tiedä kuka sai ensimmäisenä idean rekonstruktioprojektista, mutta siinä vaiheessa kun minä tulin mukaan se oli jo pitkällä. Kaipa se alkoi samaan aikaan kun unetkin alkoivat. Joku unia näkevä ihminen laski yhteen yksi ynnä yksi ja päätteli, että niillä oli aivan tietty merkitys. *Auttakaa minua niin minä autan teitä. Kootkaa avaruusalukseni, jotta voin taas lentää, niin minä korjaan planeettanne.* Ongelma oli, että kun alus räjähti ilmakehässä, sen kappaleet levisivät ympäri

maapalloa ja siitä alkoi projekti kerätä ne ja koota jälleen yhteen. Minä olin se tekijä, jota ei tunnettu ensin. Kun kohtasin avaruusolennon sain kyvyn korjata esineitä. Minun kosketukseni liittäisi hajonneet osat yhteen ja käynnistäisi avaruusaluksen uudestaan.

Suoraan, vasemmalle, suoraan, portaat, suoraan, oikealle ja se on siinä. En tunne reittiä, mutta tiedän silti minne mennä, sillä tiedän mihin alus on koottu. Luulisi, että minua jännittäisi, mutta olen täysin tyyni. Avaan oven valtavaan halliin ja odotan kun liiketunnistin sytyttää valot. Olen nähnyt tästä unta monta kertaa.

Mutta en ole nähnyt unta tästä.

Suuni lokahtaa auki.

Kirkkaassa loisteputkivalossa kylpevä halli on täysin tyhjä.

Se on ollut täällä. Lattiaan on painunut jäljet telineistä, joiden varassa alus lepäsi. Olen silti niin tyrmistynyt, etten osaa edes yllättyä, kun sivuovet aukeavat ja sotilaat ympäröivät minut. Nostan vaistomaisesti kädet ylös.

“Helena, mitä sinä nyt olet kehittänyt?” kuuluu takaani.

Käännyn ympäri ja laitan käteni puuskaan välittämättä minuun osoittavista rynnäkkökivääreistä. “Henri Dupont. Tapaamme siis vielä kerran. Mikä harmi.”

Henri astuu peremmälle halliin ja heilauttaa kättä jolloin sotilaat laskevat aseensa. Franz tulee perässä hiukan nolon näköisenä. Henri kävelee luokseni ja sotilaat väistyvät hänen tieltään.

“Oletko tietoinen, että hohdat?” hän kysyy minulta.

Katson käsiäni ja ne todellakin hohtavat taas ja entistä voimakkaammin.

“Minun on saatava alukseni”, sanon.

“Sinun aluksesi?”

“Missä se on?”

“Projekti epäonnistui”, Henri sanoo. “Osat olivat liian vaurioituneet eikä niitä edes kaikkia löytynyt. Alusta ei saatu koottua.”

“Ei! Se ei ole totta. Se oli täällä, minä olen nähnyt sen.”

Henri ei sano mitään, kohottaa vain kulmakarvaansa.

Auta minua.

Henri ilmiselvästi hätkähtää hiukan ja kysyy: “Kenelle minä puhun nyt?”

Minä olen Helena.

“Sanan jossain merkityksessä ehkä. Miksi auttaisit sinua? Tuhosit melkein planeettamme ja toisin kuin sinä, me emme voi vain pakata ja lähteä.”

En ole aivan varma mitä seuraavaksi tapahtuu, mutta yhtäkkiä olen valtavan vihainen.

Räpäytän silmiäni ja kun avaan ne jokainen huoneessa oleva rynnäkkökivääri on pirstaleina lattialla.

“Senkin juonitteleva paskianen!” kiljun välittämättä siitä kuka kuulee. “Eikö mikään riitä sinulle? Missä se on? Missä se *on*?” Syöksyn Henriä kohti, mutta sotilaat ovat sotilaita ilman aseitakin ja minuun tartutaan takaapäin niin etten pysty liikahtamaan. Franz tuijottaa kuin olisin kasvattanut toisen pään, Henri katsoo minua kulmat kurtussa.

“Hyvä on”, hän sanoo.

Sotilaat päästävät minut irti ja seuraan Henriä ja Franzia ulos. En ole koskaan oppinut näitä käytäviä kunnolla ja jos nyt jäisin yksin, olisin oikeasti eksyksissä. Franz kulkee Henrin rinnalla ja sotilaat perässä, mutta minä määrään tahdin eikä se ole kovin vauhdikas.

Ulkona meitä odottaa sotilasauto. Yksi sotilaista avaa minulle oven ja tungen itseni takapenkille. Franz vaihtaa Henrin kanssa muutaman sanan, joita en kuule, ja käy sitten viereeni. Ohjauspyörän takana istuu siloposkinen nuori kersantti, joka tervehtii minua kohteliaasti. Henri sanoo jotain sotilaille ulkopuolella ja nämä hajaantuvat, sitten hän istuu etupenkille ja käskee kuljettajan matkaan.

Minulla ei ole hajuakaan minne olemme matkalla enkä välitä. Ulkona on alkanut sataa lunta; suuria paksuja haituvia jotka peittävät maanpinnan hetkessä. Kosketan ikkunaruuua kädelläni ja olen varma, että jos painaisin kovempaa, käteni sujahtaisi siitä läpi. Katselen heijastustani. Hohdan jo niin, että valaisen koko auton ja jos kersantti huomaa sen, hän ei ainakaan sano mitään. Kaipa hän on nähnyt kummallisempakin.

“Kun Emilie kertoi sinulle ensimmäisen kerran rekonstruktioprojektista, hän kertoi varmaan saman tarinan kuin muillekin”, Henri sanoo. “Kootaan uudestaan avaruusalus, jonka kappaleet ovat levinneet ympäri maailmaa. Kerätään ne pala palalta ja sitten *se* voi palata kotiin. Ihmiskunta kokoaa voimansa ja toimii yksissä tuumin yhteisen päämäärään eteen. Niin, ja jossain välissä *se* joka tämän kaiken aiheutti, auttaa panemaan kaiken kuntoon taas.”

“Se on kaunis ajatus”, Franz sanoo.

“Suorastaan romanttinen. Onneksi kukaan ei ottanut sitä vakavasti.”

“Mitä?” kysyn hajamielisesti. Tiedän että tämä on tärkeää, mutta on niin vaikea keskittyä.

“Avaruusaluksen ei ollut koskaan tarkoitus lentää. Minulle on yhdentekevää mitä *se* haluaa, suunnitelma oli tuhoontuomittu alusta pitäen.”

“Mutta sitten tulit sinä kykyinesi”, Franz sanoo.

“Ja äkkiä Emilie alkoi uskoa”, Henri tuhahtaa. “Ja sitten hän alkoi saada *ideoita*.”

“Henri...” Franz sanoo varoittavasti.

“Olen pahoillani, Franz, äitisi on loistava ihminen ja rakastan häntä kuin vain mies voi

anoppiaan rakastaa, mutta sinunkin on myönnettävä että hän innostui hiukan liikaa.”

“Joka tapauksessa se ei siltikään toimi.”

“Miksi ei?” mumisen. Minun alkaa olla vaikea kohdistaa katsettani.

“Kohta näet.”

Poistumme moottoritietä keskellä teollisuusaluetta. Edessä on valtava rapistunut tehdasrakennus, jossa näkyy valoja ikkunoissa.

“Tuohan on Daimler”, tunnistan.

“Siinä on kieltämättä tiettyä ironiaa”, Henri myöntää. “Kaikki nuo tyhjat tehtaas. Olisi sääli olla käyttämättä niitä.”

Kuljettaja pysäköi sivuoven eteen ja Franz auttaa minut ulos autosta. Tuntuu kuin leijuaisin, mutta kun vilkaisen alas, kenkäni ovat lumen peitossa. Sisällä on jälleen yksi turvatarkastus ja lisää sotilaita, Henri puhuu jotain. En kiinnitä siihen mitään huomiota.

Kävelemme pitkin loputtomalta tuntuvia käytäviä, kunnes tulemme suureen tehdashalliin ja siellä se vihdoinkin on. Minun avaruusalukseni. Se on suurempi kuin osasin kuvitella, miltei koko hallin pituinen ja melkein sen korkuinen. Siitä lähtee eviä ja pitkiä ulokkeita kuin tuntosarvia, mutta muuten se on virtaviivainen ja solakka.

Se on myös kuollut.

Se on mustunut, lommojen peitossa ja siitä puuttuu osia sieltä täältä. Voin vain kuvitella miltä se näyttäisi elävänä, voisiko ihmissilmä edes ymmärtää sen värejä ja kauneutta. Nyt se on vain tylsän harmaa eloton kuori.

Kävelen Franzin tukemana sen rinnalle ja ojennan käteni, mutta en kosketa sitä. Jos koskettaisin, se räjähtäisi.

“En pysty korjaamaan sitä”, sanon ja sanat tuntuvat vääriltä suussani. “Se on mennyttä.”

“Avaruusolentosi teki virhelaskelman”, Henri sanoo miltei filosofiseen sävyyn. “Koska se on nyt osa sinua, siinä on liikaa ihmistä, jotta se pystyisi korjaamaan tai hallitsemaan omaa alustaan. Se osaa korjata kunnolla vain ihmisen tekemiä asioita.”

Hetken minun tekee niin kovasti mieli siitä huolimatta yrittää, vaikka se tarkoittaisi sitä että tehdas ja mahdollisesti huomattava osa kaupunkia lentäisi ilmaan.

Lasken käteni.

Muistan kuinka silloin lumen keskellä tunsin pienen hetken ajan miltä tuntui lentää vapaana avaruudessa ja sen suunnattoman riemun jonka silloin koin. Nyt tunnen vain epätoivoa. Ikuisesti täällä, painovoiman vankina, yksin muukalaisten joukossa.

“Helena”, joku huutaa ja nappaa minut kiinni ennen kuin lyyhistyn lattialle. Tunnen leijuvani ruumiini ulkopuolella. Se yrittää tähtiin, vaikka sen pitäisi lentää sinne itse.

Tulen vähitellen tajuihini ja Franz ja Henri auttavat minut pystyyn. Jopa Henri näyttää huolestuneelta. Hohdan niin, että koko halli loistaa.

“Tule mukaan”, hän sanoo ja molempien tukemana lähdän raahustamaan eteenpäin. “Kuten sanoin, en tunne suurtakaan sympatiaa pikku vapaamatkustajaasi kohtaan, mutta sinä sen sijaan olet ilmeisen tärkeä Franzille enkä halua että hän huolestuu.”

En tiedä yrittäkö Henri lohduttaa minua vai puhuuko hän vain pitääkseen minut tajuissani, mutta joka tapauksessa onnistun mumisemaan: “Mutta Henri, tarkoittaako tuo että pidät minusta?”

“Kun sanoin, että rekonstruktioprojekti lopetettiin aiheuttamasi räjähdysen jälkeen, en ollut täysin rehellinen. Se lakkautettiin jo useita vuosia sitten, itse asiassa se lakkautettiin miltei alkuunsa.”

Yritän sanoa jotain, mutta keskitynkin hengittämiseen.

“Sen sijaan aloitettiin uusi projekti, paljon suurempi ja paljon tärkeempi. Rekonstruktio oli sen kulissi ja kun sinä ja muut kaltaisesi etsitte aluksenkappaleita ympäri maailmaa, toimitte aivan muun tarkoituksen hyväksi.”

Tulemme toisen hallin ovelle. Sisällä on pimeää, mutta erotan jonkin valtavan hahmon ääriiviivat. Sitten Henri sytyttää valot.

“Kun ystäväsi teki mitä teki, hän muutti ilmastoa peruuttamattomasti. Tulee hyviä vuosia ja tulee huonompia, mutta lopulta maapallo kylmenee asumiskelvottomaksi. Siihen menee satoja vuosia, ehkä tuhansia tai vielä enemmän, mutta mitä me sitten teemme?”

Se on avaruusalus.

Ihmisten avaruusalus.

“Se ei ole vielä edes koekappale”, Henri sanoo. “En usko että kukaan valmistaa toimivaa mallia ainakaan vuosisataan, meiltä menee kauan jo yksin teknologian ymmärtämiseen. Tuo tuossa on vain kömpelö kopio.”

Kävelen aluksen luo ja painan käteni sen sileää pintaa vasten. Se on metallia eikä käteni mene siitä läpi, mutta se alkaa siitä huolimatta humista mieleni pohjalla. Se on kauneinta mitä olen ikinä nähnyt.

“Tämä ei ole ainut?” minä kysyn.

Henri pudistaa päätään. “Niitä rakennetaan ympäri maailmaa. Ihmiskunta yhdistää voimansa ja niin edelleen. Niillä ei lennetä vielä tähtiin, mutta jonain päivänä...” hän sanoo ja se on ensimmäinen kerta kun näen hänen aidosti hymyilevän.

“Helena...” Franz sanoo ja käännyn halaamaan häntä viimeisen kerran. Hän epäröi hetken, mutta puristaa minut sitten tiukasti syliinsä. Asennessani on jotain omituista ja kestää hetken ennen kuin tajuan, että minun ei tarvitse kurotella. Vatsani on poissa.

“Hyvästi, Franz. Kerro Emiliele terveisiä.” Miltä mahdan näyttää nyt? Hehkun niin että se heijastuu seinistä asti. Olen silti edelleen minä.

En halua Henriä eikä hänkään kosketa minua. “Kiitos”, sanon silti.

Henri tuhahtaa. “Älä kiitä minua. Minulla ei ole mitään hinkua tehdä tätä, mutta ollaan rehellisiä, maapallolla ei ole paikkaa sille. Minulla on käsky paljon korkeammilta tahoilta hankkiutua siitä jollain keinolla eroon ja tämä on yhtä hyvä keino kuin mikä tahansa muukin.” Sitten hän ojentaa kätensä ja minä tartun siihen ja se on viimeinen tekoni ihmisenä.

“Helena, mene”, Henri sanoo ja minä irtaudun lattiasta. Hän tarttuu Franzia käsivarresta ja molemmat kiiruhtavat ulos hallista.

En katso heidän peräänsä.

Aluksen ovi avautuu ja leijun sisään. Käteni löytävät ohjaimet automaattisesti ja tunnen kuinka alus kokoaa itsensä. Osat, joita ihmiskädet eivät osanneet kunnolla rakentaa, muuttuvat oikeiksi ja kohoan hitaasti ilmaan. Aluksessa ei ole ikkunaa, mutta en tarvitse sitä, sillä silmäni näkevät uudella tavalla. Ulkopuolella maailma muuttuu epätarkaksi, aivan kuin näkisin sen silmäkulmastani, mutta minä olen todellinen, minä olen tässä.

Tehtaan katto katoaa ja nousen kiihtyvällä vauhdilla yhä ylemmäs ja ylemmäs. Kaupunki kutistuu kunnes se on vain rykelmä valoja, mutta ylhäällä taivas on kirkas ja täynnä tähtiä ja äänellä, jota yksikään ihminen ei voi kuulla, minä huudan riemusta.